

ЯТРЯТЬ ДУШУ СПОГАДИ...

◆ ЯК ЖИВЕШ, ВЕТЕРАНЕ

Чим далі від страшних подій Другої світової війни, тим менше залишається серед нас живих свідків і учасників тих лихоліть. Мине ще зовсім небагато часу і з нами зовсім не залишиться тих, хто наближав Велику Перемогу. Тому кожна розповідь про наших ветеранів не тільки додає нових свідчень до правдивого сприйняття нами подій Великої Вітчизняної війни, а й в черговий раз нагадує про ту заслужену турботу і пошану, яку ми всі повинні приділяти цим людям.

Нещодавно, перебуваючи в селі Кутин у журналістському відрядженні, випала нагода вкотре поспілкуватися з єдиним на всю тамтешню сільраду ветераном Федором Максимовичем Окачем – людиною з неабияким бойовим, трудовим та життєвим шляхом. Колишньому фронтовику, кавалеру чотирьох орденів, вже 91 рік, але, не дивлячись на поважні літа, він досі має ясний розум та добру пам'ять, тож свої спогади про війну та прожиті роки ветеран повідав до

Західної України, намагаючись уникнути передової, в районі Біловезької Пущі, що на території Білорусії, дорогою здійснили втечу, - розповідає про даний інцидент Федір Максимович. – Проте, їх швидко впіймали і віддали до військового трибуналу. А наш полк після цього випадку піддали «гребінці» - всіх українців-західняків поодинці розприділили по інших частинах. Так, зі свого артполку я потрапив у 1206-й стрілецький полк Першого Білоруського фронту, який з великими втратами щойно вийшов з боїв. Укомплектувавшись новобранцями, наш піхотний підрозділ понтонами переправився через річку Березину і прийняв участь в боях уже на території Польщі, зокрема, форсував річку Віслу. 29 січня ми вийшли до кордонів Німеччини, а далі на Одерському плацдармі мене ранило – ворожий осколок влучив у ногу. І хоч поранення виявилось легким, ходити було важко, тож більше місяця лікувався у прифронтовому госпіталі. Там, серед поранених, я зустрів знайомого сьолдата з того артилерійського

реактивні «Катюші», затим вдарила важка артилерія. Лише з нашої 76-міліметрової гармати за якихось півгодини ми випустили 180 снарядів...Коли наша артпідготовка вщухла, у відповідь вдарили й німецькі гармати. Один із ворожих снарядів розірвався поряд з нашою обслугою і осколком мені пробило ліве плече...Знову потрапив у госпіталь, але на цей раз поранення було серйозним, тож Перемогу зустрів на шпитальному ліжку. Після госпіталю я до 1946 року ще дослужував в Німеччині, неподалік м. Магдебург. Затим по пораненню був комісований.

Після демобілізації фронтовик повернувся додому з бойовими нагородами на грудях: медалями «За бойові заслуги» та «За перемогу над Німеччиною». За героїзм та відвагу, проявлені в боях, був також нагороджений орденом Вітчизняної війни та орденом «За мужність» уже в мирний час. Післявоєнні роки Федір Максимович

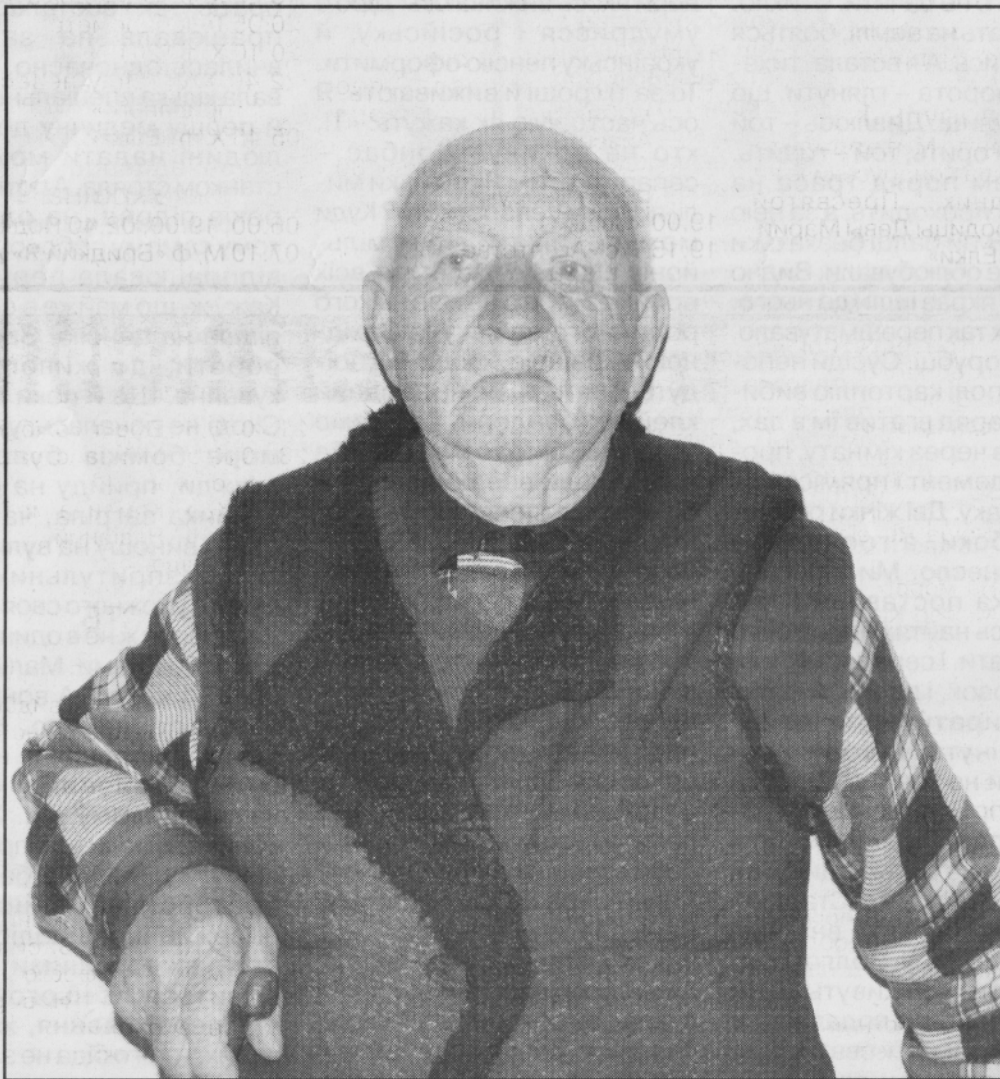
на його здоров'ї. Але, не зважаючи на хвороби і на те, що позаду залишилися дев'ять десятиліть нелегкого життєвого шляху, ветеран у свої 91 виглядає ще достатньо бадьорим і лише ціпок в руках видає, що він інвалід 2-ої групи. Перша його дружина, з котрою він прожив разом більше 50 – ти років, померла в 1995 році, друга жінка, з якою Федір Максимович зійшовся вже на схилі літ,



та прожиті роки ветеран повідав до найменших подробиць.

Народився Федір Максимович 14 травня 1924 року. Дитинство його швидко перетворилося на доросле життя, адже працювати в господарстві, яке в його батьків було чимале, довелося ще змалку. Проте, грамоту хлопець таки здобув, закінчивши один клас польської школи. Далі вчитися йому вже не було змоги – вийшли шкільні роки. А потім, з початком Другої світової війни, розпочалась німецька окупація, під час якої кожен день жили в постійному страху і неспокої. Особливо тривожилися за молодь, яку будь-якої миті могло чекати примусове відправлення до Німеччини, де потрібна була рабська праця.

- В 1943 році у такий список потрапив і я, - зі сльозами на очах згадує Федір Максимович. – Мати вже було й торбину з харчами в далеку дорогу мені склала. Але батько запрягся будь-що не віддавати мене на чужину, і не повіз на місце збору в Любешів, хоч за це фашисти могли розстріляти всю нашу сім'ю. На щастя, план по набору остарбайтерів гітлерівці тоді виконали, тому нас не зачіпили. А далі, щоб уникнути наступних наборів молоді до рейху,



симович зійшовся вже на схилі літ, кілька років тому теж померла. Доля, на жаль, не подарувала йому і власних дітей. Тож нині ветеран живе у своєму будинку один. Але самотнім та кинутим на призволяще себе не почуває, адже ним добре опікуються його племінниці. Власне, це відчувається ще з перших кроків до його оселі – на подвір'ї все прибрано, у хатинці – всюди чистота і порядок, а головне – тепло. Та й сам колишній фронтовик належно доглянутий. Все це – завдяки турботі та догляду його племінниць. Зокрема, одна з них – Марія мешкає з ним по-сусідству. Вона і їсти ветерану зготує, і води принесе, і грубку витопить, і в кімнатах прибере. Ось і на моє запитання, як йому зараз живе, він відповідає, що непогано.

- Жити зараз – не вмирати, от би ще здоров'я трохи, то й вельми добре б було, - зазначає Федір Максимович. – Біда лишень, що ноги дуже болять – без двох київ і з хати не вийду та ще на очі геть погано бачу...

- Дядько часто любить поринати у спогади, - приєднується до нашої бесіди і доглядальниця ветерана – племінниця Марія. – Нам усім він вже все порозповідав, що бачив та пережив і на війні, і в житті. А ще він

наступних наборів молоді до рейху, батько оженив мене на дівчині-сироті з Храпина – сімейних тоді до Німеччини не брали. Так я і моя дружина, яку теж мали забрати на примусові роботи, завдяки батькові, уникнули тяжкої долі остарбайтерів...

Навесні 1944 року, з приходом радянських військ, Федора Окача призвали до Червоної Армії. Спочатку молодий солдат проходив «учебку» в запасному артилерійському полку, що дислокувався в Челябінській області, а потім їхній підрозділ кинули на фронт, лінія якого проходила на той час поблизу кордонів із Польщею. Але, за словами ветерана, перше своє бойове хрещення він отримав, воюючи не в артилерії, а в піхоті.

- Коли ми їхали на фронт, кілька чоловік з нашого полку, всі – із

полку, в якому починав свою військову службу. Він запропонував мені після госпіталю повернутися туди разом з ним, що я потім і зробив... На той час арtpолк воював уже на німецькій землі, але швидкому просуванню наших військ, крім нищівного вогню й запеклого опору фашистів, завважало й те, що німці затопили тамтешню низинну місцевість водою, підірвавши захисні дамби... Вдруге мене поранило 16 квітня, коли саме розпочалась Берлінська військова операція й до німецької столиці лишалось всього 70 кілометрів. У той день ми прорвали ворожу оборону в районі міста Франкфурт-на-Одері – на це радянським командуванням було кинуте значні сили й озброєння. Спочатку по позиціях ворога дали залпи наші

Окач присвятив хліборобській праці і самовіддано трудився в місцевому колгоспі. Зокрема, 17 років поспіль працював там бригадиром і за високі здобутки в сільському господарстві був удостоєний в 1970-х роках високих державних нагород – ордена Трудового Червоного Прапора та ордена Жовтневої революції. Затим, через хвороби, був змушений покинути цей пост. Та все ж осторонь відповідальної колгоспної роботи він не залишився – майже 10 років трудився ще завідувачем фермою. Загалом, на пенсію Федір Максимович вийшов, маючи за плечима 35 років трудового стажу. Двічі поранений ветеран війни та праці і в мирний час переніс ще вісім операцій, останню - на очі, що, звичайно, не могло не позначитися

яке все переживав, що са мв та пережив і на війні, і в житті. А ще він любить просто поговорити з людьми і радий будь-якому гостю, тим більше кореспонденту з газети...

На підтвердження цих слів, по завершенню розмови, розчулений увагою ветеран дуже дякував за візит до нього і за спілкування. Також дякував і за те, що кілька років тому на його подвір'ї ремівці таки зрізали стару, височезну тополю, яка довгий час загрожувала його будинку, пам'ятаючи, що про цю його проблему піднімала питання і писала й наша газета. Тож, нехай чергова згадка в районці додасть Федору Максимовичу ще більше життєвих сил та наснаги, а від людей – ще більшої поваги та пошани.

Сергій Тишковець